
Чланарина је за чланове утемељаче једаред за увек 100.— Дин., а за редовне чланове 30.— Дин. годишње. Редовни чанови добивају лист бадава, а утемељачи плаћају годишње за лист 15.— Дин. Претплата је за нечланове 30.— Дин. годишње а плаћа се унапред за целу годину.

Претплату и огласе треба слати "Српској пчеларској задрузи" у Руму Рукописе, питања, књиге, листове у замену и рекламације (потраживања недобивених бројева) треба слати уредништву „Српског пчелара“ у Земуну.

Ко жели да купи старија годишта „Српског пчелара“ година 1924—1930. нека пожури са наруџбом, јер се налази још мали број комплетних годишта. Цена је за свако годиште 20 динара. Новац се шаље унапред или се лист шаље на надоплату. Поруџбине и новац треба слати „Српској пчеларској задрузи“ у Руму.

Власник и издавалац „Српска пчеларска задруга“ у Руми.

у Земуну, 1. новембра 1931.

Под високом заштитом
Њег. Краљ. Вис. Наследника Престола Петра.

ИЛУСТРОВАНИ ОРГАН „СРПСКЕ ПЧЕЛАРСКЕ ЗАДРУГЕ“

Број	Излази једанпут месечно. Уредник: КОСТА СЕПЕРОВАЦ вероучитељ грађанске школе.	Година XXVIII.
11.		

Пчелари!

Ви сте произвођачи, па будите и господари својих производа. Ако не можете мед продати ближим суседима, ви организујте задруге и преко задруга продавајте мед даљим суседима. Не стидите се својих организација, јер једино организовани можете доћи до срећних дана, када ће те моћи повољно уновчити своје продукте, и када ће те целокупну зараду међусобом делити. Тако раде Данци у Данској, помоћу својих привредних задруга. Они што привреде, не само да то сматрају као своје, него они то стварно и имају као своје.

А како је са вама? Ви производите извесну колочину меда за продају. Сматрате тај мед својим, а кад га неорганизовано продате, добијете за њега само половину или још мање од онога што он у трговини вреди. Кад већ постоји трговина, будите ви главни трговци својих производа. И то ћете постићи само оснивањем пчеларских задруга.

Какве ће те даље користи имати од тих задруга, о томе ћу вам писати други пут.

Са пчеларским поздравом
Др. С. Гр.

Примена центрифугалних машина у пчеларству.

(Наставак)

При куповини ових сита треба тражити да она буду од гушће жичне тканине, као што је напред наведено.

У вече, по заходу сунца, све истрешене оквире, медљане судове, сита и ревносно прикупљене парчадиће изломљеног саћа, воштане поклопчиће са саћа и у опште мрве воска треба поделити свима пчелама и унети у кошнице да их пчеле, у току ноћи, олижу. Сутра-дан, рано изјутра, све ово треба извадити из кошница, да би се избегла појава туђица („кошење пчела“ — како се то у селу назива.)

Приликом вађења оквира с медом из кошница, треба марљиво скидати непотребне залиске воска израђене на спољним странама оквира. У колико се не стиже с радом да се олизани парчићи и мрвице воска истог дана претопе у кружне котурове, праве се лопте, гњечењем меког воска у рукама. Чим се добије времена ове се лопте претапају у сунчаном или парном топионику

По завршеном раду на истресању меда треба котао (канту, добош) и корпу истресаљке опрати мањом количином вруће воде; том истом водом треба узастопце неколико пута спрати котао и корпу. Та ће вода спрати доста меда зато треба и њу у вече поделити пчелама. Истресаљке треба чувати у сувим и чистим просторијама, где не пада прашина. Подземни подруми због влаге нису у опште погодни за смештај истресаљака, меда, канти за мед па ни осталих пчеларских потреба (кошница и др.)

Наш народ на селу радо сам прави кошнице и истресаљке. По селима се могу видети израђене истресаљке у дрвеном бурету и качици. Сличну таквој истресаљци пре рата правио је истресаљке почивши Лазар Радовановић колар и пчелар из Огара у Срему. Такве су истресаљке одомаћене и код руских сељака-пчелара. (Руску народну истресаљку приказујемо у слици 1) Истресаљку са хоризонталним осовинама, са блеханим котлом у виду добоша, израђује г. Алекса Блажевац пчелар из Бродског Ступника. Сличну овој истресаљци, али са добошем и касетама од дрвета, израђује г. Драгутин Пресечки столар и пчелар из Крапине (слика 10, 10а 10б и 10в).

(Настевиће се)

Више вреди једна добра, јака кошница него десет слабица.

Продаја меда

Пчеларство је врло кориспа грана економије, јер се у њега улаже мали капитал, а у средњим и добрим годинама може леп приход донети, који се уновчи у доба, кад је мали поседник у најнезгоднијем положају. Наш мали поседник жито прода до јесени, а кукуруз најдаље у марту, с овим новцем посвршава пролетње послове, али нема одакле набавити паре за летње послове, с тога продаје жито док је још зелено на њиви, т. ј. унапред узима новац на храну. За нашег сељака мај и јуни најкритичније је доба, јер нема одакле новаца набавити.

Баш у то по сељака најкритичније доба у многим крајевима Југославије настаје главна пролетња паша за пчеле, ако је време повољно, пчелари истресају багреновац, а цена меду била је прилична, па је пчеларима новац од продатог меда добро дошао у то критично доба. Тако су пчелари своје потребе подмиривали са новцем од продатог меда, а нису морали ићи зеленашима и продавати храну још у зелен, пре жетве.

До сада цена меду на велико била је већа од цене шећера, али прошле и ове године цена меду пала је испод цене шећера. Пчелари имају незнатан број потрошача, који одмах купују мед, приморни су да мед продају трговцима испод цене шећера. А какова је цена меду у трговачкој радњи? Трговци продају мед са 70—100% зараде. А што је још горе, у неким трговинама нађе се вештачког меда, који се продаје као прави мед.

Сад је цена меду испод цене шећера па ипак мед се тешко продаје. Пре месец дана један пчелар из Посавине донео је у Београд пробу меда, мед је био леп, а он ипак није добио 8 Дин. На овој кризи пчелар не може да прода за 8 Дин. свој мед, а трговци продају килу меда по 16 Динара.

До сада мед је долазио у доба, кад се мали поседник налазио у најтежем положају, кад није имао ништа друго да прода. Овога пролећа било је меда, али трговци га слабо купују. Ова тешка криза доводи човека до очајања. Из овог тешког положаја спасава нас Југословенска пчеларска индустрија у Н. Врбасу, јер обећава да ће плаћати мед од 7—950 Динара. Ми би се и с овом ценом задовољили, али Југословенска пчеларска индустрија не купује мед за новац, него даје у замену пчеларске справе. Ми држимо, да ова трговина, где се мед трампи за пчеларске, справе није баш повољно за самога пчелара, па макар и потребовао нешто пчеларских справа. Југословенска пчеларска индустрија једини

Јесам ли послао преплату „Српском пчелару“?

је заступник Ричеове фабрике пчеларских справа, — нема конкуренције с тога нема других трговаца да обарају цене пчеларским справама. Кад се узме у обзир, да Југословенска пчеларска индустрија има зараду на пчеларским справама, и поред тога сад сама одређује цену меду, онда је јасно, да Југословенска пчеларска индустрија прави одличну куповину, али зато пчелари продају мед испод цене.

На ову трговину могу пристати пчелари почетници, који ће ову неповољну продају меда оправдати потребом пчеларских справа. А шта ће стари пчелари, који имају доста кошница и све пчеларске справе, за чега ће да трампе мед са г. Рицманом?

Кад смо у незгодном положају, да мед не можемо продати по одговарајућој цени, наравно да то не може повољно утецати на ширење и унапређење пчеларства. Слаба продаја меда убија почетницима вољу за пчеларство. Држимо, да није згодан моменат, да се општа криза употреби као маљ, којим се ко појединаца убија воља за пчеларство. Зато држимо, да овај начин продаје меда (т. ј. трампљење за пчеларске справе) није згодан за пчеларе, с тога ову спекулацију Југословенске пчеларске индустрије осуђујемо, што она ради само за свој интерес, а на штету ширења и унапређења пчеларства.

Што је продаја меда у овом незгодном положају кривица је и да самих пчелара, што су многи усамљени и неће да ступе у постојећа пчеларска друштва. Као што поједина пчела не можемо само за себе опстати него пропада, исто тако и пчелар усамљен зависи од милости трговаца и спекуланата са медом. Да не зависимо од милости спекуланата, треба сваки пчелар да ступи у пчеларско друштво, јер само организовани пчелари могу створити задругу, која ће од пчелара мед примати и продавати, а евентуално и у стране државе извозити. Тада мед добиће своју праву цену и ослободићемо се трговаца спекуланата који обарају цену меду.

Треба повести акцију, да се мед што више троши у кући. Зато је „Српски пчелар“ више пута донео, како се праве медањаци. О употреби меда у кући говорићемо другом приликом, а сад само толико кажемо, да свака кућа треба да троши мед место шећера, јер мед прелази у крв и јача срце, а шећер квари зубе.

Станко Милановић.

У меду се налази ароматично уље и мравиња киселина, који много користе људском организму — чисте крв и уништавају шкодљиве бактерије.

Објашњења у питању светла у кошници

(Наставак)

XI. Који је разлог плодности матица и великом приносу у видним кошницама?

Светло и топлина подриже матице на раније и јаче лежење. Стога ојачају друштва у видним кошницама пре него у другима. Пчелар има за време главне паше (у средњој Русији бела детелина) јака и спремна друштва. Друштва су здравија и јача те имаду 20—25 оквира легла. Само се собом разуме да ће се јајњаци матичини у видној кошници брже исцрпити (истрошити) Стога се матице не смеју остављати више од 2 године.

Сунчано светло не мења додуше семене заметке (клице) а то није ни нужно. Светло само утиче на матицу да она у видној кошници изврши свој задатак у 2 године, који би у другим кошницама извршила за 4 године.

XII Рад у видној кошници.

Кад би се испоставило, да светло пчелама не користи, али такђер и не шкоди, морала би се ова новост са радошћу поздравити, и то с ових разлога : 1) Приближимо ли се видној кошници, то ће већ један поглед кроз стакло уверити пчелара о јакости друштва, раду, грађењу саћа, мноштву младих пчела, броју оквира, и. т. д. Да не отвори кошницу пчелару ће бити јасно шта треба да ради; треба ли да легло прошири или смањи, да ли друштво треба друго штогод и т. д.

Благодарећи новому начину пчеларења не треба се пчелар мучити, нити ће мучити своје пчеле незгодним разметањем легла, јер свако дирање у друштво је штетно. Пчеле се сметају у раду, легло се охлађује, пчеле морају да поправљају што је пчелар својом суровом руком покварио. Будући да су пчеле у видним кошницама мање узнемираване, оне су питомије, и пчелар ће имати мање непријатности него што је то случај са мрачним кошницама. Код видних кошница је пачање у највише случајева непотребно, а где се укаже потребним, може се брзо извршити. Тиме не добија само пчелар на времену него пчеле више ураде.

2. Прегледање легла, као и сви други послови, као: додавање или одузимање оквира у медишту или другде, тражење матице или матичњака и слично, даде се у видној кошници много лакше обавити, јер на светло навикнуте пчеле не боду. А јели то мало?

(Наставиће се)

Мед даје здравље, прелази директно у крв и продужава живот

За један југословенски пчеларски лист.

Искрено говорећи, мене је изненадио чланак г. Кнежевића донешен у задњем броју „Српског Пчелара“ а исто тако ме изненадила и примедба г. Уредника, којом позива и друге пчеларе, да изнесу своје мишљење и предлоге у томе предмету. Зашто?

На прошлогодишњем пчеларском Конгресу у Осеку, нас неколицина пчелара у друштву г. Антониолија разговарали смо, шта би требало предузети да дођемо већ једном до једног заједничког пчеларског листа. Г. Антониоли дао ми је том приликом написану једну опширнију расправу по овом питању, да је прочитам. У њојзи су документовано изнети сви разлози, који говоре за један заједнички лист. Из ње је видљива очита материјална штета, коју годишње носимо подржавањем толиких листова, а која штета иде на више десетина хиљада динара!

На питање, зашто до данас није ту расправу дао у штампу којем пчел. листу, г. Антониоли је на наше највеће изненађење одговорио, да су сви наши пчеларски листови одбили да је штампају!!!*)

Не сумњам нимало у истинитост одговора г. Антониолија, али судећи по готовости г. Уредника овог листа, да ће по овом предмету донети мишљење и предлоге и других пчелара, закључујем, да г. Антониоли није и „Српском Пчелару“ понудио своју расправу.

Разлози, који говоре за један пчеларски лист, тако су јаки, да би са мало добре воље могле бити уклоњене све препреке, које томе стоје на путу. Национални или племенски разлози су ван дискусије. Јер, кад је могла српска војска своје славом овенчане заставе жртвовати за идеал уједињења и југословенства, зашто да не би могли ми пчелари прекинути са својим племенским и покрајинским пчеларским листовима?

Судећи по изразима одобравања од стране присутних пчелара на прошлогодишњем конгресу, кад је нузгредно пала реч о једном пчеларском листу, ја држим, да данас нема можда ни једног нашег пчелара, који би се изјаснио за даљње подржавање садањих листова. А да се то позитивно утвр-

ПРИМЕДБА. Ради болести нисам био на конгресу у Осеки, а ни г. Ст. Кнежевићу није био познат разговор у Осеку. Г. Антониоли ништа није послао а није ни питао уредништво „Српског пчелара“ хоће ли његов чланак штампати. Уредник.

Сине мој, једи мед, јер је добар, и сат, јер је слadak
гргу твојему. (Приче Сол. 24, 13).

ди, сваки наш садањи лист требао би ставити питање својим претплатницима и молити, да доставе и против-разлоге ако би и таквих било, како би се могли ти „против разлози“ јавно претрести. Дубоко сам уверен, да се данас таквих сепаратиста не би нашло!

Где би дакле могло запињати остварење идеје једног листа? Досадањи листови су органи постојећих друштава и задруга. Управни одбори тих задруга и друштава требали би да донесу једноставно закључак којим се закључује, да са — рецимо концем ове године — престаје издавањем свога органа, па — мирна Босна! Или, можда, управном којем одбору треба и формални предлог за то? Ништа лакше од тога!

Нови пчеларски лист би могао почети излажењем већ у идућој години, као орган нашег Савеза, а под редакцијом једног одбора и главног уредника како то нпр. предлаже г. Кнежевић.

Словенски пчелари опет би у њему налазили своје, српски пчелари своје, а хрватски своје.

Могао би излазити ћирилицом и латиницом, а што се мене тиче, било једним или другим писменом.

Место изложења требало би да буде тамо, где зато говоре техничке, материјалне и остале предности, а то је свакако Београд.

Дакле, „надлежни“ имају реч, али и одговорност пред нама, а још више пред будућим пчеларским нараштајем!

Нашег високог заштитника Њ. Вис. Наследника Престола Краљевића Петра, свакако би обрадовао један овакав успех и слога његових пчелара тим више, јер би то било у духу интенција и деловања Његовог узвишеног Оца, Њег. Вел. Краља Александра.

Бошњаци, 4. VIII. 1931.

Л. Перадин.

Рационално пчеларење.

У нашим пчеларским листовима често се спомиње рационално пчеларење, а изгледа ми да о појму рационално пчеларење немају исто мишљење сви пчеларски писци.

За појам рационално пчеларење узет је латински израз који потиче од речи *ratio*. Место израза рационално пчеларење можемо употребити лепо и српски израз и рећи разумно или напредно пчеларење. Али пошто се израз „рационално“ употребљује и код других народа, може се рећи то је интернационални израз, с тога и ми можемо овај општи израз употребљавати.

А сад да видимо, шта се разуме под рационалним пчеларењем. С уважањем кошница са покретним сањем почео је човек боље и тачније упознавати пчелињи живот, почело се пчеларство и научно испитивати. Упознавајући пчелињи живот човек је почео и свој начин пчеларења удешавати, како ће одговарати природним потребама пчелинега друштва, а при том и пчелар да добије што већу корист. Пре је пчелар остављао случају хоће ли имати добитка од пчеларства или не, али данас пчелар промишљено, разумно ради и удешава да буде добро пчелама, али и он да има више користи од пчеларства. Пошто је пчелар дознао многе тајне о пчелињем животу, може да упливише на пчелиње друштво и наметне му у неколико своју вољу, да при повољним приликама (т. ј. ако су други фактори повољни) пчеле доносе му лепу корист. Дакле пчелар господари над својим пчелама и настоји, да пчелињи живот и урођени инстинкт у своју корист промишљено употреби. То пчеларење назива се рационалним пчеларењем.

Рационално пчеларење много је напредовало с уважањем кошница са покретним сањем. Пре проналаска кошница са покретним сањем неки пчелари покушавали су да рационално пчеларе, али виднијег успеха нису постигли, што су мало познавали живот и развијање пчелинега друштва. У пчеларским књигама читамо, да се са кошницама са покретним сањем рационално пчелари, али и са кошницама са непокретним сањем може се рационално пчеларити. Дакле и код једних и код других кошница вешт и искусан пчелар, који добро познаје живот и развијање пчелинега друштва, може оно што је наука о пчели открила згодно и корисно применити, да од пчеларства моралну и матирајалну корист постигне.

Вешти и искусни пчелари скоро са свима кошницама са покретним сањем постигли су врло леп материјалан успех, а неки су учинили и научна открића. Разуме се да други фактори морају бити повољни, а особито они на које човек не може утецати н. пр. елементарне непогоде суша, кишовито и ветровито време у главној паши, и т. д. При неповољним приликама пчелар не може прихода у меду имати, али зато свим силама настоји, да и тада одржи пчелиња друштва, а ту се баш и огледа знање и вештина пчеларева. У добрим годинама — кад и плот меди, — сваки је добар пчелар јер има доста меда, али у рђавим годинама треба знати одржати се.

Купујте мед само код пчелара, једино пчелари могу вам дати гаранцију, да ћете заиста добити прави и чист мед, који ваше срце и тело крепи.

Угледајући се на веште и искусне пчеларе⁷ следевали смо њиховом примеру, па смо се ми сами а и други су нас сматрали за рационалне пчеларе. Наше кошнице врло лепо напредују, у другој половини маја или почетком јуна имамо ројева, правимо вештачке ројеве са племенитим матицама, а имамо приличан приход у меду, то су главни услови да се сматрамо за рационалне пчеларе.

Држали смо се а и други нас држе за рационалне пчеларе, али „Пчелар“ у неколико бројева почео нам је одрицати рационалност, па сада не знамо, дали рационално пчеларимо или не. Наша рационалност у пчеларству доведена је у сумњу, па како ћу погледати сад у очи толиким људима, пред којима важим као рационалан пчелар?! Једина ми је утеха у томе, што су и други у истој заблуди, и што смо не само ми него што су нас и други држали за рационалне пчеларе, па сад морају ћутати. Ако ће нама пребацивати што смо се истицали као рационални пчелари, онда и ми ћемо њих разоголитати, јер да нас нису они направили не би се ни ми истицали као рационални пчелари.

Наша рационалност пчеларења пориче се, а ту су и докази наведени, и сад не преостаје друго него и ми да капитулирамо. А да читаоци „Српског пчелара“ не мисле да је то шала, ми ћемо овде и доказе навести.

У 9. броју „Пчелара“ читамо: „код многих наших пчелара нема ни мало рационалности у пчеларском послу“ а особито код пчелара у Војводини, који 1) пчеларе са Живановићевом „американком“ која је „најнепогоднија кошница за рационално пчеларење“; 2) што се из американке „истреса незрео мед“ и 3) „што се трче одмах на пијаце и нуди нов мед и продаје пошто зашто“.

Али пре капитулације ми ћемо се мало осврнути на ова „факта“.

1. Писац „американку“ проф. Живановића држи за „најнепогоднију кошницу за рационално пчеларење“, а да је писац пчеларио с американком свакако да не би овако писао. Американка је једноставна и јефтина кошница, да је сваки пчелар може направити, лака је и згодна за пренашање, рад је једноставан и т. д. с тога је у Војводини постала народна кошница. У американци пчеле добро презиме; у пролеће се друштво нормално развија; у мају имамо ројева; лако се праве вештачки ројеви; лако се извађају племените матице; својом величином одговара нашој оскудној паши; на средњој паши даје око 20 кг. меда, а на доброј паши даје 60—70 кг.

„Српски пчелар“ издржава се само од преплате. Дужност је сваког нашег члана, да нађе бар једног новог претплатника.

меда и т. д. На доброј паши пчелари морају бити вреднији и чешће мед истресати, а то им не пада тешко, јер је истресање меда најмилији и најрадоснији посао. Пчела је символ вредноће а пчелар треба да се са пчелом такмичи у вредноћи. А што хоће писац? Он хоће од пчелара да створи неке готоване, да цело лето постављају катове на кошнице, а кад од кошнице створи облакодера, онда ће у јесен све уједанпут порушити, да од облакодера остане само мала колибица.

У американци су оквири средњи и одговарају потребама пчелињег друштва. Плодиште и медиште су заједно, па у плодишту има довољан број ћелица, сви се послови лако ураде, а кад може 70 кг. меда дати, онда зашто је „најнепогоднија кошница за рационално пчеларење“? Код рационалног пчеларења да ли игра главну улогу кошница или знање и вештина пчеларева?

2. Писац каже, да се из американке „истреса незрео мед“. Мени изгледа да писац није на чисто, кад је мед зрео и способан за истресање. Из американке сваки 4—5-ти дан мед истресао сам мед, увек је био добар и никад се није покварио. Мед из 1918 год. (око 3000 кг.) продао сам тек 1920 год. и ни једна канта није се покварила и ако сам сваких 4—5 дан мед истресао.

Писац каже, да се мед једанпут годишње истреса, али тада морамо имати више медишта, а то значи мора бити већи улог у пчеларство. А шта ће ми 3—4 медишта кад код наше оскудне паше можемо их само једанпут употребити у 10 година? Пчела нам даје пример вредноће, па зашто пчелар да не буде вреднији?

Ако ћемо мед једанпут годишње истресати, онда како ћемо добити поједине врсти меда напр. багреновац, липовац и т. д. А шта ћемо са медом од горушице? Код нас горушица је медовита, али тај се мед брзо кристализира, ако га оставимо у кошници до конца августа може се кристализирати, па како ћемо га истрести?

3. Погрешно је тврђење, да пчелари нуде мед што су из американке истресли „незрео мед, који се не може дуже одржати без квара, па зато трчи одмах на пијаце и нуди нов мед“. Пчела је стадо сиротињско, а пчелари су већином сиромашни и потребити људи, којима багреновац и липовац дође баш у доба кад немају друго шта продати, па продајом меда покрпе своје потребе. На овој тешкој кризи многи је муку мучио, да ли да прода мед јефтинеје или неку домаћу

Пчеласки лист уједињује пчеларе у једно друштво. Пчелари! Не скривајте своје знање и искуство, пишете у „Српском пчелару“ да се и други вашим знањем и искуством користе.

животињу, која му је неопходно потребна или да иде са меницом у касу. Одлучио се на прво, јер му је то ипак најповољније, па зар зато да се назива нерационалним?!

С американком се сви послови лако и с успехом раде. С тога је неоснована тврдња, да је американка „најпогоднија кошница за рационално пчеларење“.

Писцу су рационални „многи наши пчелари који пчеларе помоћу кошница са наставцима са полуоквирима у њима, Даданблаткама“. А сад видићемо, хоће ли они с овим бити задовољни т. ј. хоће ли признати да не пчеларе рационално.

Писцу су нерационални сви пчелари који нису одмах прихватили стандардизовану кошницу него још данас пчеларе са кошницама других конструкција. А ја сад питам: да ли је кошница главни услов за рационално пчеларење?

„Не помаже славују лепо певање кад доспе кобцу у кавце“ каже наш народ, па и ја ко велим, шта вреди стандардизована кошница у рукама неука и невешта пчелара? Подајте стандардизовану кошницу неуком пчелару, па хоће ли он одмах постати рационалан пчелар? Да ли се рационалност суди по конструкцији кошнице или по знању и вештини пчеларевој?

И други фактори утечу на напредак пчеларства. Стандардизација би се лако провела, кад би свуда биле једне прилике и околности. Али прилике су неједнаке, с тога се напредни пчелар довија па својом вештином и знањем удешава свој начин пчеларења према месним приликама, да буде добро пчелињем друштву а и пчелару. А да ми је то може назвати рационалним пчеларењем?.

Ст. Милановић.

Један пчеларски портре.

Како да вам кажем . . . ?

Таких је пчелара сад врло мало. Као да изумиру са пашњацима, ливадама, барама, обалама; као да их потискују прокрчене шуме, канали, регулација земљишта, рационално обрађивање земље.

Ма да ово и не делује баш тако убитачно на пчеларство, некако они не могу да се помире са прецизирањем права својине и са мелиоризацијом.

Пчеларство подиже не само народно благостање него и народно образовање и облагорођење.

Чућете и данас старије људе, како причају о овом или оном, још старијем од себе, који је имао по 100—200 суда, како после ројидбе изнесе своје кошнице у ову или ону бару, па до Крстова не можеш разликовати старицу од првенца, чак ни трећака „тако се погоје“. Па кад дође Крстова — време да се „туше“ пчеле, — не мо'ш их подићи од земље. Меда к'о воде! Све у бурадима! Већ су чивути знали унапред, у кога ће бити доста меда, па још за лета капаришу. Ал', Бого мили, кад од по лета удари по барама метва, све се плави! А где ти је сад мед? Све подељено, поорано покошено, попашено, погажено.

И о тим људима се говори још данас са неким респектом и поштовањем. Какви модерни, рационални пчелари, што читају књиге и новине и ваде мед на машину!? Кажем вам уживају углед, као какав брица, који „лако“ вади зубе и пушта крв „колико хоћеш“ испред једног ученог лечника, који — и „незна ништа“.

Њима да утекне рој. — Боже сачувај. Од њих да украде когод кошницу, — тај се није родио. У њих су први ројеви; у њих, ако игде, наћи ћете у свако доба меда за болесника, и то оног „правог“ из саћа, а не оног из „машине“. Њих не „уједа“ пчела, они се с пчелом разговарају. Они знају чак, да пошаљу пчеле у нечији амбар, на брашно; њихове пчеле поваде мед из туђих кошница. Чућете о њима и свакојаким других чуда.

А то су вам некако и посебни типови. Имају своје манире, гестове и узречице, ако не и своју дикцију, свој менталитет, свој начин живота.

*

А био је то старац омањег раста, седамдесетих година. Право се држао. Право тело носиле су ноге, као да нису биле његове: мислиш оног ће часа чучнути; Па ни стопале није никад савијао, вукао их као сонице. Живе, црне, ситне очи из белог, не баш старачког лица, као да су хтеле нешто да кажу. Још једино у њега се могла видети коса ниско, старински, подрезана, равно с црном пошом, која је редовно обмотавала огрлицу на белој, памучној кошуљи, а крајеви су јој висили преко прсију, утегнутих у старински плави прслук. На ногама је увек носио коцкасто шарене обојке и опанке с кајишима, а на глави шешир са равним данцетом и високим ободом.

Не могу сад за живу главу да му се сетим имена. Знам да су га вршњаци звали Побром, а млађи Чиком, но већином су га звали чика Побром, као да му је Побро било име.

**Најмилија посланица и најздравија храна за децу је-
хлеб са маслом и медом**

С пчелом се познавао од малих ногу, бар како он причаше, од 14. године. А имао их је до две стотине, све самих плетара.

Пчелињак му је био на крају села: ни шљивик ни виноград, ни бостан — ни башта. Све заједно, помешано. А уз обалу, у дебелом хладу од лозе, поплетене по воћу, дугачак ред плетара. Тишина, без ветра и прашине, чује се само равномерно зујање пчела. Око кошница, али само око њих, — ред, свети ред. На земљи додуше леже, али је под њима као неки банак. Нигде травке; ни на стази пред њима, као да је све стављено у ред оног часа. Необична љубав према пчели, јер није морало свуд бити тако. До колибе му се н. пр. једва могло довући кроз шибље, лозу и грање. Колиба није закључана него „замандањена“ неким специјалним механизмом, који се лако не отвара. Пред колибом бресква, а над самим вратима по њој се пење тиква; на једној врежи ситне тиквице, за ракију а на другој дугачке — за теглицу (натегачу). У колиби свега и свачега: ту ти је креветац, једна стара плетара пуна воштине, свуд околу позадеване којекакве примитивне справе: ножеви, куке, стругачи и т. д. по поличици јабуке, крушке, тиквице, завежљаји са семеном. Један земљани суд с лањским медом, по буџацама неколико штапова, и сикерица — арсенал чика — Побрин, јер са осталих неколико пчелара није се баш слагао, и увек је на њих сумњао, ако му се догоди каква штета у пчелињаку, али их никад није ухватио на делу. Ту је и буре „апарат“ за цеђење меда, које ставља у функционисање на овај начин: При дну бурета је рупа, унутра на дну испрекрштано подебело метла, на ту метлу се сипа умуљана воштина, из које се онда, наравно кроз метлу, на рупу, при дну бурета, цеди мед, — „прави, чисти, зрели мед“, — али бисте се преварили, кад бисте мислили, да је — пекмез.

Да, ја сам вам хтео дати портре, а и нехотице ми испада мало већи „Hintergrund.“ Да се неће слика изгубити? Размануо сам се као да ћу да вам дам тонфилм. Штета! Бар бисте чули и за мушку матицу, „пундраве“, „уљевицу“, и друге изразе, којих се на брзу руку не сећам но које је чика - Побро бацао матадорски као из рукава, кад је био у своме елементу.

А сад молим вас још само мало стрпљења! Кад сам се од портреа већ у удаљио за тон филм, дозволите сњиме у вези

У добрим књигама има до душе много, али има још стотине ствари, које се не налазе у књигама. А у пчеларским листовима налазе се нова искуства и опажања, која су искусни пчелари скупили и јавности предали.

још једну анегдоту. Додуше de mortuis nihil nisi bene, ал мислим, да овим што ћу ниже рећи, неће чика - Побро нимало бити упрљан. Боже сачувај!

Зајесенило, одма иза - Крстова. Кошнице дебеле као никада дотле. Чика - Побрине кошнице негде у некој бари подаље од села. А мајстор је био наћи место и пашу за пчеле. Тушиће код куће. Тамо му је сва спрема и друштво. А имао је преко сто суда. Дугачка кола, и на пет пута пренеће их кући до ујутро. За дана је све спремио. Хладан је дан био, тако да их је већ од 3 сата по подне почео поврзивати. Код куће ће одабрати тридесетак суда за присад. А сад, у име Божије, прва ће кола сам потерати кући, а синови ће остати, да поврзу још педесетак. А лако ти је то! Простри поврзачу на земљу, кошницу само помакни с места, метни је на поврзачу, повежи узице и готово.

Ведро, месечина као дан, шкрипе кола под теретом по утрвеном, укајишаном путу, а чика Побро се само прекреће у колима срећан и задовољан. Толики мед и воштина. Новац је ту!

Нигде никога. Само тек по где која шева прне из вагаша, где се шћућурила да дочека зору. Испред села подвикне који пудар дугачко, отегнуто; а тамо с друма, у кукурузном атару, чу се пуцањ и фијукну тане кроз хладан, росан ваздух: то се пољар јавља, да је жив.

Ево и ћуприје преко великог канала, преко ње се само може у село. Таман чика-Побро на ћуприји, а иза ње се помолише два човека у шубарама и црним гуњевима; жути нацаци засјаше се на месечини. — Пољари!

„Стој! Шта возиш?“ — Као да не познаше чика-Побру у један га глас пресреше пољари.

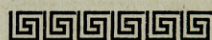
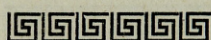
„Па ето, седам му брига,“ — ни мало збунен ће чика-Побро, — „челе и мед“.

Хм, Хм! а да нису откуд у коли бундеве и кокурузи?“

Пренерази се чика-Побро, кад пољари нађоше у четири кошнице, — не пчеле и мед, — него пуно набијено и заглављено — клипова. Једва дође к себи, ал' одмах се сетио, а то су знали и пољари, да је то масло оних, што нису трпили да је он пчелар бољи од других. Није му било стало ни за повађен мед, него што му подметнуше кукуруз. Сваком пољару је одмах дао по једну најбољу кошницу, да се не прича. Па и сад, кад је он већ давно међу покојнима, прича се то, но не као страданије чика-Побрине, него као сплетка његових противника, толико је и данас поштован.

А кажем вам: мало је данас таких пчелара, врло мало.

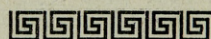
Стеван Кнежевић.

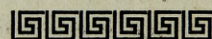
Нова станица за испитивање и проучавање пчеларства отворена је на високој пољопривредној школи у Хохенхајму код Шгутгарта. Вођење станице преузео је Др. Г. А. Реш приватни доцент на истој школи.

Централна пчеларска задруга у Бањој Луци. У Бањој Луци основана је Централна пчеларска задруга, под чију компетенцију долазе све пчеларске задруге у Мрконић граду, Дубици, Дрвару, Градишки, Цазину, Приједору, Новоме, Гранову, Двору, Дрвенти, Јајцу, Вучјаку и другим местима. Бањалучки срез има педесет организованих пчелара. Секретар централне пчеларске задруге је свештеник г. Мирко Мацура.

(Правда)

Књижевност

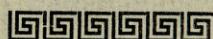
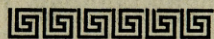

Die Grossmeister und Schöpfer unserer deutschen Bienenzucht, von Karl Koch. У овој књизи изнет је живот и рад већине признатих немачких пчелара. Немачки листови са похвалом истичу важност ове књиге и препоручују свима пчеларима и пчеларским друштвима.

А како је код нас? Неки пчелари подцењују рад других пчелара, шта више неповољно пишу и о професору Јовану Живановићу оцу рационалног пчеларства код Срба. На тај начин убија се воља за рад код многих пчелара. Добро би било да се и код нас напише нешто о раду наших старих заслужних пчелара, који су доста учинили с обзиром на ондашње прилике и познавање живота пчелињег друштва.

У 10. броју „Bienen-Vater“-а изашао је чланак „Zwei Beispiele des rhythmischen Verhaltens der Arbeiterinnen von Apis mellifica L., die ineinander übergehen können.“ од г. професора Др. Симе Грозданића.

Мед вештачки, фалсифицирани није храњив, — нема витамина и штоди здрављу.

Строго али праведно. У Америци суд у држави Јова осудио је једног пчелара да плати 700 долара оштете, што је другом пчелару продао кошнице са пчелама болесним од трулежа легла. Уговорена продајна цена била је 550 долара. Суд је проценио, да је продавач одговоран за штету што је унео болест у један здрав пчелињак.

Ово је заиста праведна пресуда.

„Пчела“

Ројеви за продају. Професор г. Др. Сима Грозданић у 10 броју „Хрватске пчеле“ о. г. пише „Свима нашим лиферантима ројева препоручио бих да продају највише природне ројеви и да то у својим рекламама назначе.“ Савет је врло уместан и оправдан, кад би продавци ројева продавали природне ројеви почетници би брзо дошли до добрих кошница. Али наши Словенци који продају ројеви неће овај савет прихватити, јер су научили да за добре паре (200 дин.) под именом роја продају шаку пчела. Више пчелара тужи се, да су из Словеније добили врло слабе ројеви, а ко се један пут опекао, тај више неће поручити ројеви из Словеније, зато је ове године мање ројева продато из Словеније. Браћа Словенци ако желе, да се продаја ројева поново више рашири, требало би да овај мудри савет г. Др. С. Грозданића прихвате.

Стање пчеларства концем 1930 год. Према званичним подацима Мин. Пољопривреде концем децембра 1930 год било је 657,266 кошница. Према претходној години (1929) повећао број кошница за 72.266 кошница (13,70%). Према стању од пет година (1926) повећао се број кошница за 53,023 (8,75%) Дакле и после оне катастрофалне зиме пчеларство је лепо напредовало.

Цене огласима, у „Српском Пчелару“: Оглас на целој страни: једанпут стоји 60 Дин; трипут за 10% јефтиније; на пола године 20% јефтиније; на целу годину 30% јефтиније. — Оглас на пола стране: једанпут стоји 30 Дин; трипут 10% јефтиније; на пола године 20% јефтиније; на целу годину 30% јефтиније. — Оглас на четвртини стране: једанпут стоји 20 Дин.; трипут 10% јефтиније; на пола године 20% јефтиније; на целу годину 30% јефтиније. — Оглас на осмини стране: једанпут стоји 15 Дин.; трипут 10% јефтиније; на пола године 20% јефтиније; на целу годину 30% јефтиније.

Сваки члан друштва обавезан је, да своју чланарину уредно плаћа.

Привредни Адресар Краљевине Југославије.

У циљу прибављања што тачнијих података о нашој привреди и проверавања и допуне адресног материјала за друго издање „Привредног Адресара Краљевине Југославије,“ у издању Завода за унапређивање спољне трговине, Завод је упутио штампане формуларе свим фирмама тражећи од њих податке који су му потребни да би могли бити унесени у нови адресар.

Пошто су ови формулари упућени по адресама из првог издања адресара а како је могуће да су неке фирме промашене и нису унесене у први адресар, то эс овим путем позивају све веће индустријске произвођачке и увозничке фирме да од Завода за унапређивање спољне трговине при Министарству трговине и индустрије, Његошева ул. бр 5, Београд, затраже један формулар.

У интересу је свих наших фирми у земљи, да буду унесене у друго издање адресара Завода, а ово тим пре што је унашање података за адресар, које је Завод тражио, сасвим бесплатно.

За наступајуће време продаје мела препоручујемо нашим ц. пчеларима:
ЧАШЕ ЗА МЕД

од импрегнираног папира са поклопцима, у следећим величинама:			
5	12	25	50 дкг.
Дин. — 62	— 80	1.—	1.20 по ком.

(Узорак чаше шаљемо на захтев)

ФЛАШИЦЕ (тегле) за мед од белог стакла са лименим патетнт поклопцима, имамо у следећим величинама на складишту:			
$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{2}$	1 кг.
Дин. 4.—	5.—	6.50	8.— по ком.

Цене разумевају се од станица Н. Врбас, без паковања отпрема поштом и жељезницом поузећем.

Надаље имамо на складишту: врцаљке, канте и сита за мед у највећем избору, као и све остале потрештине за продају и отпрему меда. За протувредност робе примамо здравог и зрелог меда за којег плаћамо дневну цену. Од меда треба нам послати узорак: Испод 100 кг.-ма не примамо у замену за робу.

Југославенска Пчеларска Индустија **Л. РИЦМАН, Нови Врбас**
(Дунавска бановина)

СРПСКА СРЕМСКА БАНКА А. Д. РУМА.

Деоничарска главница Дин. 3,000.000.—
Резервни фондови око „ 754.000.—

Има своје филијале:
у Глини, Илоку и Иригу.

Телефон бр. 11.
Адреса за брзојаве:
Сремска Банка

П Р И М А

улоге на књижице и текуће рачуне, плаћа најбољу
камату и враћа без отказа.

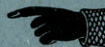
П О Д Е Љ У Ј Е

зајмове на менице, текуће рачуне и хипотекарне
зајмове на куће и земљишта.

Ф И Н А Н С И Р А

обртничка, трговачка и индустријска подuzeћа.

О Б А В Љ А

све банковне послове брзо и кулантно.